

**Vertrag
zwischen
der Evangelisch-Lutherischen Kirche
Finnlands
und
der Evangelischen Kirche in Deutschland
vom _____**

§ 1

Theologische Grundlage

(1) Im Wissen um ihre gemeinsamen Wurzeln in der Geschichte der abendländischen Kirche und in der reformatorischen Bewegung des 16. Jahrhunderts bekräftigen die Evangelisch-Lutherische Kirche Finnlands und die Evangelische Kirche in Deutschland, deren lutherische Gliedkirchen mit der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands in der Gemeinschaft des Lutherischen Weltbundes verbunden sind, die zwischen ihnen bestehende und praktizierte Gemeinschaft.

(2) Die nachfolgend in Übereinstimmung mit den ökumenischen Dokumenten von Meißen und Porvoo festgestellte Gemeinsamkeit des Glaubens ermöglicht es zu bestätigen, dass zwischen der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands und allen Gliedkirchen der Evangelischen Kirche in Deutschland Kanzel- und Abendmahlsgemeinschaft besteht, die die Anerkennung der Ordination einschließt.

- a. Wir erkennen die Autorität der kanonischen Schriften des Alten und des Neuen Testaments an.
- b. Wir glauben und verkündigen das Wort Gottes, offenbart in der Heiligen Schrift als Gesetz und Evangelium. Die Mitte der Schrift ist das Evangelium, dass Gott in Jesus Christus die Welt liebt und erlöst. Wir besitzen ein gemeinsames Verständnis von Gottes rechtfertigender Gnade, d.h. dass wir für gerecht gehalten und gerechtfertigt werden vor Gott allein aus Gnade durch Glauben aufgrund des Verdienstes unseres Herrn und Heilandes Jesus Christus und nicht in Ansehung unserer Werke oder Verdienste.
- c. Wir erkennen den seit alters überkommenen, im Nicäno-Konstantinopolitanischen und Apostolischen Glaubensbekenntnis dargelegten Glauben der Kirche und bekennen die grundlegenden trinitarischen und Christologischen Dogmen, die diese Glaubensbekenntnisse bezeugen. Das

Sopimus

**Suomen evankelis-luterilaisen kirkon
ja
Saksan evankelisen kirkon välillä**

§ 1

Teologinen perusta

(1) Tietoisina yhteisistä juuristaan lännen kirkon ja 1500-luvun reformaation historiassa Suomen evankelis-luterilainen kirkko ja Saksan evankelinen kirkko, jonka luterilaisilla jäsenkirkkoilla ja Suomen evankelis-luterilaisella kirkolla on kirkollinen yhteys Luterilaisen maailmanliiton jäseninä, vahvistavat välillään vallitsevan ja käytännössä toteutetun yhteyden.

(2) Seuraavassa esitetty Meissenin ja Porvoon ekumeenisissa asiakirjoissa todettu uskonyhteys tekee mahdolliseksi vahvistaa, että Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja kaikkien Saksan evankelisen kirkon jäsenkirkkojen välillä on saarnatuoli- ja ehtoollisyhteys, johon sisältyy ordinaation tunnustaminen.

- a. Me hyväksymme Vanhan ja Uuden testamentin kanonisten kirjojen arvovallan.
- b. Me uskomme Pyhässä Raamatussa lakina ja evankeliumina ilmoitettuun Jumalan sanaan ja julistamme sitä. Raamatun keskus on evankeliumi, että Jeesuksessa Kristuksessa Jumala rakastaa maailmaa ja lunastaa sen. Meillä on yhteinen käsitys Jumalan vanhurskauttavasta armosta, so. että meidät luetaan vanhurskaiksi ja tehdään vanhurskaiksi Jumalan edessä yksin armosta uskon kautta Herramme ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen ansioiden tähden eikä tekojemme tai ansioittemme vuoksi.
- c. Me tunnistamme kirkon uskon kautta aikojen sellaisena kuin se on ilmaistu Nikaian-Konstantinopolin uskontunnustuksessa ja apostolisessa uskontunnustuksessa ja tunnustamme ne perustavat kolminaisuusopin ja kristologian dogmit, joista nämä tunnust-

heißt: Wir glauben, dass Jesus von Nazareth wahrer Gott und wahrer Mensch ist und dass Gott ein Gott in drei Personen, Vater, Sohn und Heiliger Geist, ist.

- d. Wir glauben, dass die Kirche von dem Dreieinigen Gott gegründet ist und erhalten wird durch Gottes Heilshandeln in Wort und Sakramenten.
- e. Wir glauben, dass Gott durch die Taufe mit Wasser im Namen des Dreieinigen Gottes die Getauften mit dem Tod und der Auferstehung Jesu Christi vereint, sie in die Eine, Heilige, Katholische und Apostolische Kirche aufnimmt und die Gnadengabe neuen Lebens im Geist verleiht. Die Getauften sind in der Kraft des Heiligen Geistes zur täglichen Umkehr und Nachfolge berufen.
- f. Wir glauben, dass die Feier des Heiligen Abendmahles in unseren Gemeinden das von Jesus Christus eingesetzte Fest des Neuen Bundes ist, bei welchem Gottes Wort verkündigt wird und in welchem der auferstandene Jesus Christus unter den sichtbaren Zeichen von Brot und Wein selbst gegenwärtig ist. Auf diese Weise empfangen wir den Leib und das Blut Christi, der uns dadurch Vergebung der Sünden gewährt und uns zu einem neuen Leben aus Glauben befreit. In der Feier des Heiligen Abendmahles erfahren wir, dass wir durch Gottes Gnade Glieder am Leib Christi sind und werden wieder neu zum Dienst an den Menschen gestärkt.
- g. Wir glauben, dass alle Glieder der Kirche zur Teilnahme an ihrer apostolischen Sendung berufen sind. Allen Getauften sind daher verschiedene Gaben und Dienste vom Heiligen Geist gegeben. Sie sind dazu berufen, ihr Sein als "ein lebendiges Opfer" darzubringen und für die Kirche und das Heil der Welt fürbittend einzutreten. Dies ist das gemeinsame Priestertum des ganzen Volkes Gottes und die Beauftragung aller Getauften zum Dienst.
- h. Wir glauben, dass innerhalb der Gemeinschaft der Kirche das ordinierte Amt besteht, um dem Amt des ganzen Volkes Gottes zu dienen. Wir meinen, dass das ordinierte Amt des Wortes und Sakramentes eine Gabe Gottes an seine Kirche und daher ein Amt göttlicher Einsetzung ist.

tukset todistavat. Me uskomme siis, että Jeesus Nasaretilainen on tosi Jumala ja tosi ihminen ja että Jumala on yksi Jumala kolmessa persoonassa, Isä, Poika ja Pyhä Henki.

- d. Me uskomme, että kolmiyhteinen Jumala on perustanut kirkon ja sitä pitää yllä Jumalan pelastava toiminta sanassa ja sakramenteissa.
- e. Me uskomme, että Jumala kasteen kautta vedellä kolmiyhteisen Jumalan nimeen liittää kastetut Jeesuksen Kristuksen kuolemaan ja ylösnousemukseen, ottaa heidät jäseneksi yhteen, pyhään, katoliseen ja apostoliseen kirkkoon ja antaa uuden elämän armolahjan Hengessä. Kastettuja kutsutaan Pyhän Hengen voimassa päivittäiseen parannukseen ja seuraamiseen
- f. Uskomme, että pyhän ehtoollisen vietto seurakunnissamme on Jeesuksen Kristuksen asettama uuden liiton juhla, jossa julistetaan Jumalan sanaa ja jossa ylösnoussut Jeesus Kristus on leivän ja viinin näkyvissä merkeissä itse läsnä. Tällä tavalla me otamme vastaan Kristuksen ruumiin ja veren ja näin Kristus antaa meille synnit anteeksi ja vapauttaa meidät uuteen elämään uskossa. Pyhän ehtoollisen vietossa koemme, että me olemme Jumalan armosta Kristuksen ruumiin jäseniä, ja vahvistumme uudelleen palvelemaan ihmisiä,
- g. Me uskomme, että kirkon kaikki jäsenet on kutsuttu osallistumaan sen apostoliseen tehtävään. Kaikille kastetuille Pyhä Henki on sen vuoksi antanut erilaisia lahjoja ja virkoja. Heidät on kutsuttu antamaan itsensä "eläväksi uhriksi" ja rukoilemaan kirkon ja maailman pelastuksen puolesta. Tämä on koko Jumalan kansan yhteinen pappeus ja kaikille kastetuille annettu palvelustehtävä.
- h. Me uskomme, että kirkon yhteisöön kuuluu ordinoitu virka, jotta se palvelisi koko Jumalan kansaa. Olemme sitä mieltä, että sanan ja sakramenttien ordinoitu virka on Jumalan lahja kirkolleen ja sen tähden Jumalan säätämä virka.

§ 2

Zusammenarbeit und Gemeinschaft

Die Evangelisch-Lutherische Kirche Finnlands und die Evangelische Kirche in Deutschland lassen einander an ihrem kirchlichen Leben teilnehmen und fördern, nach Maßgabe der ihnen jeweils zur Verfügung stehenden Mittel, die zwischen ihnen bestehende Gemeinschaft.

Dies erfolgt insbesondere durch

- (1) ihre Zusammenarbeit im Rahmen der finnischsprachigen Arbeit der Evangelischen Kirche in Deutschland sowie der deutschsprachigen Arbeit der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands,
- (2) die Förderung des Austauschs von Pfarrern und Pfarrerinnen sowie von diakonischen und anderen kirchlichen Mitarbeitern und Mitarbeiterinnen zur Vertiefung der gegenseitigen Information und Zusammenarbeit in bezug auf gottesdienstliches Leben, Katechetik, Diakonie und Mission,
- (3) die Förderung des Austauschs von Studierenden und Graduierten der evangelischen Theologie und anderer kirchenrelevanter Fachrichtungen zu Studien und Forschungszwecken,
- (4) gemeinsame Begegnungen und Konsultationen auf der Ebene ihrer Kirchenleitungen sowie gemeinsame Tagungen von Fachleuten zu theologischen Themen und zu Fragen, die den Öffentlichkeitsauftrag der Kirchen betreffen,
- (5) die gegenseitige Einladung zu ihren jeweiligen Synodalversammlungen und Tagungen sowie Besuche in den Gemeinden,
- (6) die gemeinsame Beratung über die Entwicklung der Europäischen Union und daraus erwachsende kirchliche Aufgaben,

§ 3

Finnischsprachige kirchliche Arbeit in der Evangelischen Kirche in Deutschland

- (1) Mitglieder der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands werden mit Begründung ihres Wohnsitzes im Bereich der EKD gemäß dem Kirchenmitgliedschaftsgesetz der EKD in der jeweils geltenden Fassung Mitglieder derjenigen Gliedkirche der EKD, in deren Bereich ihr Wohnsitz liegt.

§ 2

Yhteistyö ja yhteys

Suomen evankelis-luterilainen kirkko ja Saksan evankelinen kirkko antavat toistensa osallistua kirkolliseen elämäänsä ja edistävät keskinäistä yhteyttään kulloinkin käytettävissä olevin keinoin.

Tämä tapahtuu erityisesti

- (1) toimimalla yhteistyössä Saksan evankelisen kirkon suomenkielisessä työssä ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon saksankielisessä työssä,
- (2) edistämällä pappien kuten myös diakonia-työntekijöiden ja muiden kirkon työntekijöiden vaihtoa jumalanpalvelusta, kateketiikkaa, diakoniaa ja lähetystyötä koskevan molemminpuolisen tiedonvaihdon ja yhteistyön syventämiseksi,
- (3) edistämällä evankelista teologiaa ja muita kirkon kannalta tärkeitä ammattiopintoja ja tutkimusta harjoittavien opiskelijoiden ja jatko-opiskelijoiden vaihtoa,
- (4) järjestämällä kirkkojen johdon tapaamisia ja neuvotteluja sekä eri ammattialojen yhteisiä kokouksia teologisista aiheista ja kirkon julkista tehtävää koskevista kysymyksistä,
- (5) kutsumalla molemminpuolisesti vierailijoita kirkolliskokouksiin ja muihin kokoontumisiin sekä järjestämällä seurakuntavierailuja,
- (6) neuvottelemalla yhdessä Euroopan Unionin kehityksestä ja siitä nousevista kirkon tehtävistä.

§ 3

Suomenkielinen kirkollinen työ Saksan evankelisessa kirkossa

- (1) Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsenet tulevat sen Saksan evankelisen kirkon jäsenkirkon jäseniksi, jonka alueella heidän asuinpaikkansa on. Jäsenyyden määräytymisessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Saksan evankelisen kirkon jäsenyyslainsäädäntöä.

(2) Unbeschadet ihrer Mitgliedschaft in den Gliedkirchen der EKD gestalten sie ihre eigenständigen muttersprachlichen kirchlichen Aktivitäten in Gemeindegruppen, die mit dem Zentrum der finnischen Kirchlichen Arbeit e.V. verbunden sind.

(3) Die Evangelisch-Lutherische Kirche Finnlands entsendet im Einvernehmen mit der EKD Pfarrerinnen und Pfarrer zur muttersprachlichen pastoralen Versorgung ihrer Mitglieder aus Finnland im Bereich der EKD. Die EKD wirkt darauf hin, dass die finnischen Pfarrerinnen und Pfarrer im Rahmen und nach Maßgabe der zwischen der EKD und ihren Gliedkirchen getroffenen Vereinbarung in den Gliedkirchen der EKD gemäß den jeweiligen gliedkirchlichen Bestimmungen angestellt und besoldet werden. Die Dienstzeit beträgt in der Regel vier Jahre und kann im Einvernehmen mit der Evangelischen Kirche in Deutschland auf acht Jahre, längstens jedoch auf zwölf Jahre verlängert werden.

§ 4

Deutschsprachige kirchliche Arbeit in der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands

(1) Die Deutsche Evangelisch-Lutherische Gemeinde in Finnland versieht den deutschsprachigen kirchlichen Dienst in der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands. Die rechtliche Stellung der Gemeinde, ihre besonderen historischen Rechte sowie die Bestimmungen über die Gemeindegliedschaft sind durch die Bestimmungen des Kirchengesetzes der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands (1054/1993), ihrer Kirchenordnung (1055/1993) und der die Gemeinde betreffenden administrativen Beschlüsse, geregelt.

(2) Für die Besetzung ihrer Pfarrstellen stehen der Deutschen Evangelisch-Lutherischen Gemeinde in Finnland gemäß ihrem Kirchengesetz (1054/1993, geändert 28.12.2001/1473) folgende Möglichkeiten zur Verfügung:

- a) die Gemeinde kann Pfarrer oder Pfarrerin nach den üblichen Bestimmungen der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands berufen und ist verpflichtet, auf die Pfarrer und Pfarrerinnen den für die Evangelisch-Lutherische Kirche Finnlands geltenden Tarifvertrag anzuwenden,

(2) Huolimatta jäsenyydestään Saksan evankelisen kirkon jäsenkirkoissa he järjestävät omaehtoisen kirkollisen toimintansa äidinkielellään seurakuntapiireissä, jotka toimivat Suomalaisen kirkollisen työn keskus ry:n yhteydessä.

(3) Suomen evankelis-luterilainen kirkko lähettää yhteisymmärryksessä Saksan evankelisen kirkon kanssa pappeja Suomesta tulleiden jäsentensä parissa Saksan evankelisen kirkon alueella tehtävään, heidän äidinkielellään tapahtuvaan sielunhoito- ja seurakuntatyöhön. Saksan evankelinen kirkko toimii sen puolesta, että suomalaiset papit otetaan palvelukseen ja palkataan Saksan evankelisen kirkon ja sen jäsenkirkkojen välisten sopimusten sekä jäsenkirkkojen voimassa olevien säännösten mukaan. Palveluaika on säännönmukaisesti neljä vuotta ja sitä voidaan yhteisymmärryksessä Saksan evankelisen kirkon kanssa pidentää kahdeksaan, kuitenkin enintään kahteentoista vuoteen.

§ 4

Saksankielinen kirkollinen työ Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa

(1) Suomen saksalainen evankelis-luterilainen seurakunta huolehtii Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa tehtävästä saksankielisestä kirkollisesta työstä. Seurakunnan oikeudellisesta asemasta, sen erityisistä historiallisista oikeuksista kuten myös seurakunnan jäsenyydestä on säädetty Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkolaissa (1054/1993) ja kirkkojärjestyksessä (1055/1993) sekä määrätty seurakuntaa koskevissa hallinnollisissa päätöksissä.

(2) Suomen saksalainen evankelis-luterilainen seurakunta voi kirkkolain (1054/1993, muutettu 28.12.2001/1473) mukaan täyttää papinvirkinsa seuraavilla tavoilla:

- a) seurakunta voi kutsua papin Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yleisten säännösten mukaisesti ja on velvollinen soveltamaan häneen Suomen evankelis-luterilaisen kirkon voimassaolevaa virkaehtosopimusta,

b) die Gemeinde kann vom Domkapitel des Bistums Borgå eine Genehmigung beantragen, die Pfarrstelle nicht nach den üblichen Bestimmungen der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands zu besetzen. In diesem Fall gelten die zwischen der Gemeinde und der Evangelischen Kirche in Deutschland getroffene Vereinbarung über die Entsendung und Besoldung eines Pfarrers oder einer Pfarrerin und die zwischen dem Domkapitel des Bistums Borgå und der Evangelischen Kirche in Deutschland getroffene Vereinbarung über die Wahrnehmung der Dienstaufsicht.

§ 5

Nebenabreden und Vertragsänderungen

(1) Nebenabreden, Ergänzungen und Abänderungen dieses Vertrages bedürfen der Schriftform.

(2) Sollte eine Bestimmung oder ein Teil einer Bestimmung dieses Vertrages unwirksam sein oder werden, so wird die Gültigkeit des Vertrages im übrigen nicht berührt. Die Vertragsparteien verpflichten sich, die unwirksamen Regelungen durch solche zu ersetzen, die dem Vertragszweck entsprechen.

§ 6

Kündigung

(1) Dieser Vertrag wird auf unbestimmte Zeit abgeschlossen.

(2) Er kann mit einer Frist von einem Jahr zum jeweiligen Quartalsende gekündigt werden.

(3) Liegt eine grobe Verletzung des Vertrages vor, kann das Vertragsverhältnis ohne Einhaltung einer Kündigungsfrist gekündigt werden.

§ 7

Schlussbestimmungen

(1) Dieser Vertrag wird in einer deutsch-, finnisch- und schwedischsprachigen Fassung ausgefertigt, welche alle gleich verbindlich sind.

b) seurakunta voi anoa Porvoon hiippakunnan tuomiokapitulilta lupaa olla täyttämättä papin virkaa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yleisten säännösten mukaan. Tässä tapauksessa sovelletaan seurakunnan ja Saksan evankelisen kirkon välistä sopimusta papin lähettämisestä ja palkkaamisesta sekä Porvoon hiippakunnan tuomiokapitulin ja Saksan evankelisen kirkon välistä viranhoidon valvontaa koskevaa sopimusta.

§ 5

Lisäsopimukset ja sopimuksen muuttaminen

(1) Tämän sopimuksen lisäsopimukset, täydennykset ja muutokset on tehtävä kirjallisesti.

(2) Jos tämän sopimuksen määräys tai määräyksen osa menettää merkityksen, on sopimus kuitenkin muilta osin pätevä. Sopimuspuolet sitoutuvat korvaamaan merkityksettömän osan sellaisella, joka vastaa sopimuksen tarkoitusta.

§ 6

Irtisanominen

(1) Tämä sopimus tehdään toistaiseksi.

(2) Sopimus on vuoden irtisanomisaikaa noudattaen irtisanottavissa jokaisen vuosineljänneksen lopussa.

(3) Jos sopimusta törkeästi rikotaan, sopimussuhde on irtisanottavissa irtisanomisaikaa noudattamatta.

§ 7

Loppumääräykset

(1) Tämä sopimus tehdään saksan-, suomen- ja ruotsinkielellä. Kaikki tekstit ovat yhtä sitovia.

(2) Mit diesem Vertrag werden frühere Vereinbarungen zwischen der Evangelischen Kirche in Deutschland und der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands aufgehoben.

(3) Dieser Vertrag tritt in Kraft, wenn ihm die Synoden der Evangelischen Kirche in Deutschland und der Evangelisch-Lutherischen Kirche Finnlands zugestimmt haben.

(2) Tällä sopimuksella kumotaan aikaisemmat Saksan evankelisen kirkon ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon väliset sopimukset.

(3) Tämä sopimus tulee voimaan sen jälkeen, kun Saksan evankelisen kirkon ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokoukset ovat sen hyväksyneet.

Hannoverissa   päivänä lokakuuta 2002